

Monumentnummer*: 516902

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status   rijksmonument
Inschrijving register*   18 september 2000
Kadaster deel/nr   82970/141

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Arnhem		Arnhem		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Parkstraat	50			6828 JK	Arnhem		
Parkstraat	50		1	6828 JK	Arnhem		
Parkstraat	50		2	6828 JK	Arnhem		
Parkstraat	50		3	6828 JK	Arnhem		
Parkstraat	50		4	6828 JK	Arnhem		
Parkstraat	50		5	6828 JK	Arnhem		
Parkstraat	50		6	6828 JK	Arnhem		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Arnhem		Q	7981		A1		
Arnhem		Q	7981		A6		
Arnhem		Q	7981		A3		
Arnhem		Q	7981		A4		
Arnhem		Q	7981		A5		
Arnhem		Q	7981		A2		

Omschrijving**

Inleiding

HERENHUIS met HEKWERK. Het vrijstaande hoekpand, waarin zich thans zes appartementen bevinden, is gebouwd tussen 1880 en 1890 in eclectische stijl met neorenaissance invloeden. Het herenhuis is gelegen in de zuidelijke gevelwand van de Parkstraat op de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 14 july 2024

hoek met de Prins Hendrikstraat in het Spijkerkwartier, een grotendeels in het laatste kwart van de 19de eeuw aangelegde woonwijk, waarvan het zuidelijk deel voornamelijk met herenhuizen is bebouwd. Het Spijkerkwartier ontleent haar naam aan het landgoed het "Geldersch Spijker", dat hier oorspronkelijk lag. In de Kastanjelaan staan nog twee hardstenen hekposten behorend bij de ingang van het landgoed, waarvan het huis lag op de plaats waar nu de kruising van de Parkstraat met de Prins Hendrikstraat ligt. De laatste eigenaresse van het landgoed Mej. H. Koops sloot in 1865 een overeenkomst met de Gemeente over de aanleg van een nieuwe straat over een deel van haar eigendom. Dit westelijk gedeelte van de Parkstraat, bebouwd tussen 1865 en 1872, eindigde in het oosten bij het oude landhuis. In 1878 verkocht Mej. Koops het landgoed aan de gemeente. Na afbraak van het landhuis werd de Parkstraat naar het oosten verlengd en een nieuwe, de Parkstraat kruisende, straat aangelegd tussen de Spijkerstraat en de Boulevard Heuvelink, de huidige Prins Hendrikstraat. De bebouwing van Prins Hendrikstraat, het middengedeelte van de Parkstraat en de noordzijde van het oostelijk gedeelte van de Parkstraat vond hoofdzakelijk plaats in de periode 1878-1889 en werd overgelaten aan particulieren. Mej. Koops betrok zelf het nieuw gebouwde hoekpand Parkstraat 47, dat zij Villa Gelders Spijker noemde. Het pand Parkstraat 50 bevindt zich op de tegenoverliggende straathoek en vormt de tegenhanger van Parkstraat 47. Beide herenhuizen zijn gebouwd in dezelfde tijd en stijl, bezitten hetzelfde aantal bouwlagen en ongeveer gelijke afmetingen en zijn beide voorzien van een afgeschuinde hoek aan de zijde van de kruising. De twee andere hoekpanden aan de kruising zijn overigens ook in dezelfde tijd gebouwd en voorzien van een afgeschuinde hoek.

Parkstraat 50 bezit aan beide straten een smalle, door een smeedijzeren hekwerk begrensde strook tuin en een ondiepe achtertuin.

Omschrijving

Vrijstaand woonhuis op rechthoekige, vrijwel vierkante, plattegrond met afgeschuinde hoek. De hoek is groter dan 90°, omdat de zijgevel de richting van de Prins Hendrikstraat volgt en deze niet loodrecht op de Parkstraat aansluit. Het pand bevat een souterrain, twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een afgeplat schilddak gedekt met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Op de afgeschuinde hoek bevindt zich één witgeschilderde houten dakkapel met pilasters, ingezwenkte wangen, hoofdstel en segmentvormig fronton met geprofileerde omlijsting en een bladvormig ornament.

De aan de straat grenzende gevels zijn opgetrokken in rode baksteen, gemetseld in kruisverband met geknipte voegen. Zij worden horizontaal geleed door een hardstenen plint en waterlijst, gepleisterde speklagen op de begane grond, een gepleisterde geprofileerde cordonlijst en het gepleisterde gekorniste hoofdstel, waarvan het fries aan de beide lange gevels is versierd met festoenen. Het hoofdstel wordt afgesloten met een geprofileerde, gekorniste kroonlijst. De verticale geleiding geschiedt d.m.v. gepleisterde blokkettingen op de hoeken van de gevels en het risaliet. De blokkettingen zijn op de begane grond voorzien van diamantkoppen en ter plekke van het souterrain gemaakt van hardsteen. De achtergevel en de rechterzijgevel zijn gepleisterd.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL telt drie traveeën, waarvan de middelste een risaliet vormt. Hierin bevindt zich de ingangspartij met een dubbele paneeldeur met segmentvormige frontons, ramen met smeedijzeren roosters, een geprofileerd kalf en een bovenlicht. Voor de deur bevindt zich een trap met hardstenen aantreden en gepleisterde zijanten met hardstenen afdekplaten en één smeedijzeren leuning. De afdekplaten sluiten aan op de hardstenen waterlijst, die zich tussen begane grond en souterrain bevindt. In het souterrain bevindt zich aan weerszijden van de trap een venster met stolpraam, een hanekam van hardstenen blokken met een sluitsteen met diamantkop en een getande omlijsting van hardstenen blokken. Deze omlijsting is d.m.v. gepleisterde blokken verbonden met de blokkettingen langs de randen van de traveeën.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op de bel-etage bevindt zich aan weerszijden van de deur een venster met gepleisterde omlijsting, afgesloten door een hanekam waarvan de sluitsteen is voorzien van een diamantkop met een frontonvormige afsluiting, die is opgenomen in de cordonlijst. De vensters zijn voorzien van schuiframen en bezitten aan de onderzijde een gepleisterd veld met rozet in het midden.

De drie vensters op de eerste verdieping bezitten een schuin naar binnen lopende blokketting omlijsting, afgesloten door een met festoenen versierd hoofdgestel en bekroond met een fronton met geprofileerde omlijsting. De vensters zijn voorzien van stolpramen en bezitten aan de onderzijde een gepleisterd veld met diamantkoppen. De hoektravee is op dezelfde wijze gedetailleerd als de voorgevel. Op de eerste verdieping bevindt zich echter geen venster, maar een dubbele balkondeur met bovenlicht. Het balkon voorzien van een houten balustrade met gesneden balusters rust op geornamenteerde voluutvormige consoles.

De nagenoeg symmetrisch ingedeelde LINKER ZIJGEVEL telt twee traveeën. Het souterrain is voorzien van speklagen, twee vensters met stolpramen, een hardstenen getande omlijsting, afgesloten door een hardstenen hanekam met een sluitsteen, die is voorzien van een diamantkop. De vensters op de bel-etage en op de verdieping zijn op dezelfde wijze gedetailleerd als de vensters in de voorgevel. De muurdam links van de vensters is breder dan de rechter muurdam.

De asymmetrisch ingedeelde RECHTER ZIJGEVEL bezit twee kleine vensters en twee grotere, waarvan één met afgeronde hoeken. Beide vensters zijn voorzien van schuiframen. De asymmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL is ter hoogte van de bel-etage voorzien van een vernieuwde veranda die zich over de gehele breedte van de gevel uitstrekt. Hierop komen twee dubbele deuren met bovenlicht uit. Op de eerste verdieping bevinden zich drie vensters met T-schuiframen, voorzien van een 2-ruits bovenlicht.

De tuin wordt van het trottoir gescheiden door een smeedijzeren HEKWERK met een draaihek tussen gietijzeren zuiltjes.

In het INTERIEUR zijn nog enkele oorspronkelijke elementen bewaard gebleven zoals het trappenhuis met eenvoudige stucplafonds en een bordestrap met twee armen voorzien van een leuning met gebogen klauw, gietijzeren spijlen en geprofileerde handlijst. Tussen vestibule en trappenhuis bevindt zich een dubbele paneeldeur met meerruits ramen en meerruits bovenlicht, beide voorzien van geëts glas. Verder zijn er nog een aantal paneeldeuren in geprofileerde omlijsting.

Waardering

Vrijstaand HERENHUIS met HEKWERK uit ca. 1880-1890.

- Van architectuurhistorisch belang als een goed en gaaf voorbeeld van een herenhuis in eclectische stijl met neorenaissance invloeden met bijzondere esthetische kwaliteiten zoals gave verhoudingen en een rijke ornamentiek.
- Van stedenbouwkundig belang vanwege de ligging op de kruising van de Parkstraat en de Prins Hendrikstraat, waar alle vier de hoekpanden zijn voorzien van een afgeschuinde hoek. Bovendien vormt het pand samen met het pand Parkstraat 47, dat gebouwd is in dezelfde tijd en stijl en ongeveer van gelijke grootte is, de toegang tot het westelijk gedeelte van de Parkstraat, één van de voornaamste en meest gaaf bewaard gebleven straten in het Spijkerkwartier, een wijk die grotendeels is aangelegd in het laatste kwart van de 19de eeuw en waarvan het zuidelijk voornamelijk is bebouwd met herenhuizen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument